

Nr 27

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
om en successiv avveckling av dubbelbeskattningen för
aktiebolag och ekonomiska föreningar, m. m.*

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade lika-lydande motionerna I: 71 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 85 av herr *Hjalmarson m. fl.* har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta den nu tillsatta företagsbeskattningskommittén utreda jämväl frågan om en successiv avveckling av dubbelbeskattningen för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt om ett helt likställande mellan de nämnda företagsformerna vad angår skattesatser».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 85.

Aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst är enligt gällande regler i princip underkastad beskattning två gånger, nämligen dels hos aktiebolaget eller föreningen och dels, i den mån inkomsten utdelas, hos delägarna. För att undvika att aktiebolagens respektive de ekonomiska föreningarnas vinster beskattas mer än två gånger gäller, med de undantag som framgår av 54 § kommunalskattelagen, att svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening åtnjuter skattefrihet för utdelning från annat svenskt aktiebolag eller annan svensk ekonomisk förening. Den statliga inkomstskatten utgör från och med 1961 års taxering för aktiebolag fyrtio procent och för ekonomisk förening trettio två procent av den beskattningsbara inkomsten.

I enlighet med Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 december 1959 har chefen för finansdepartementet tillkallat sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning rörande ändrade grunder i vissa hänseenden för beskattningen av aktiebolags och ekonomiska föreningars vinster. Av direktiven för utredningen må här återges följande.

I utlandet har man under senare år bl. a. i Tyskland differentierat den statliga bolagsskatten på så sätt att utdelad vinst beskattas lägre än fonderad. Genom en lägre beskattning av utdelad vinst har man bl. a. avsett att underlätta kapitalanskaffning genom nyemissioner. Även i vårt land har i den allmänna diskussionen framförts förslag om ändrade regler för

Bihang till riksdagens protokoll 1960. 7 saml. Nr 27

bolagsbeskattningen i sådant syfte. Förslagen har gått ut på, att bolagen vid taxeringen skulle i viss utsträckning få avdrag för utdelning å nyemitterat aktiekapital.

De förslag som sålunda framkommit synes vara värda att prövas närmare. En utredning i ämnet bör därför komma till stånd. Utredningen bör självfallet inte begränsas till nu antydda möjligheter till en differentierad beskattning av vinsterna utan bör avse även andra tänkbara åtgärder i samma riktning.

Utredningsarbetet bör bedrivas företrädesvis från skattetekniska utgångspunkter. — — — — —

Då de nyss antydda förslagen framförts i den allmänna diskussionen har man även riktat uppmärksamheten på den frikallelse från skattskyldighet, som för närvarande gäller för bolag och föreningar i fråga om uppburna utdelningar. Utredningen bör omfatta även detta spörsmål. En översyn av reglerna i ämnet synes bl. a. motiverad med hänsyn till att frikallelsen från skattskyldighet för utdelningar synes ha bidragit till att bolag och föreningar i stor utsträckning placerat överskottsmedel i börsnoterade aktier. Erinras må att i flera länder frikallelsen från bolagsskatt för uppburna utdelning är begränsad till utdelning från bolag, som står i visst organisationsförhållande till det bolag, som mottagit utdelningen.

Utredningsmännen har antagit benämningen 1960 års bolagsskattesakkunniga.

I *de föreliggande motionerna* framhålles bl. a. att en lättnad i beskattningen på utdelade vinster är angelägen, och motionärerna hälsar med tillfredsställelse att en utredning nu kommer till stånd. Utredningen bör emellertid icke endast avse en differentiering i den begränsade omfattning, som synes förutsättas i direktiven, utan bör få avse hela frågan huruvida dubbelbeskattningen över huvud taget skall bibehållas. Såsom motivering för dubbelbeskattningen av bolagsvinster har anförts dels att bolagsformen ger den mindre kapitalägaren möjligheter att komma i åtnjutande av storföretagens speciella vinstmöjligheter, dels att aktieägaren enligt aktiebolagslagen blott har ett begränsat ansvar i det han inte ansvarar för — och riskerar att förlora — mer än det belopp han satsat i företaget. Motionärerna kan inte acceptera någon av dessa motiveringar och finner därför inte principiella skäl föreligga för att bibehålla dubbelbeskattningen. Starka skäl synes i stället tala för att aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna endast skall betala skatt för den vinst som inte utdelas. Det ifrågasättes emellertid inte att det skulle vara möjligt att med en gång avskaffa dubbelbeskattningen. En planmässigt genomförd successiv minskning av skatten på den utdelade vinsten bör vara den lämpliga vägen att gå. Samtidigt med en sådan reform bör en justering ske, varigenom skattesatsen på företagets vinster blir densamma för aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Frågan har tidigare varit föremål för riksdagens behandling. I de vid 1959 års riksdag väckta motionerna I: 514 och II: 624 framställdes bl. a.

begäran om utredning av frågan om undanröjande av dubbelbeskattningen för delägare i aktiebolag och ekonomiska föreningar. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 54 avstyrkte bevillningsutskottet motionsyrkandet och anförde, att frågan inte genom de ändringar i företagsbeskattningen som genomfördes år 1955 eller eljest kommit i ett sådant ändrat läge att den yrkade omläggningen av beskattningssystemet framstode såsom motiverad. Enligt utskottets uppfattning kunde den svenska beskattningen av företagen och delägarna däri betecknas såsom mycket liberal, vilket om-döme torde gälla även vid en internationell jämförelse.

Utskottet

I de förevarande motionerna har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att 1960 års bolagsskattesakkunniga erhåller i uppdrag att utreda jämväl frågan om en successiv avveckling av dubbelbeskattningen för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt om ett helt likställande mellan de nämnda företagsformerna vad angår skattesatser.

Yrkanden om utredning av frågan om undanröjande av dubbelbeskattningen av bolagsvinster framställdes motionsvägen vid föregående års riksdag. Bevillningsutskottet avvisade yrkandena under uttalande bl. a. att frågan då icke kommit i ett sådant läge som motiverade en omläggning i den av motionärerna angivna riktningen. Utskottet vill erinra om att vid samma års riksdag beslut fattades om slopande av den extra bolagsskatten, innebärande en sänkning av den statliga inkomstskatten för aktiebolag och ekonomiska föreningar med 20 procent. Utskottet finner icke anledning föreligga för riksdagen att frågå den av 1959 års riksdag intagna ståndpunkten i frågan.

Utskottet kan således icke tillstyrka att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om vidgade direktiv för den nu arbetande utredningen. Ett ytterligare skäl för denna ståndpunkt finner utskottet ligga just däri att den ifrågavarande utredningen, såsom framgår av meddelade direktiv, har tillsatts allenast i syfte att överväga skattetekniska lösningar av vissa spörsmål rörande företagsvinsternas beskattning av jämförelsevis begränsad räckvidd samt har att slutföra detta uppdrag skyndsamt. Tilläggas bör att frågan om en omläggning av företagets beskattning på senaste tid uppmärksamrats från andra utgångspunkter än som anlagts i de föreliggande motionerna. Det har nämligen ifrågasatts att genomföra någon form av brutto-beskattning i stället för nuvarande beskattning på grundval av företagets redovisade nettovinster. Dessa synpunkter torde emellertid komma att aktualiseras om en allmän översyn av skattesystemet kommer till stånd.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 71 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 85 av herr Hjalmarson m. fl. angående en successiv avveckling av dubbelbeskattningen av aktiebolag och ekonomiska föreningar, m. m. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Jansson, Söderquist, Bengtson, Oscar Carlsson, Wärnberg, Yngve Nilsson, Sundin och Stefanson; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Allard, Vigelsbo, Magnusson i Borås, Wiklund, Gustafson i Göteborg, Andersson i Essvik och Rydén.

Reservationer

I) av herrar *Yngve Nilsson, Nilsson i Svalöv och Magnusson i Borås*, vilka under återopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 71 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 85 av herr Hjalmarson m. fl. ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta den nu tillsatta företagsbeskattningskommittén utreda jämväl frågan om en successiv avveckling av dubbelbeskattningen för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt om ett helt likställande mellan de nämnda företagsformerna vad angår skattesatser.

II) av herrar *Söderquist, Stefanson, Gustafson i Göteborg och Rydén*.